

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

AUTOR POSUZOVANÉ PRÁCE: **Radka Dvořáková**

NÁZEV PRÁCE: **Současné hřbitovy na Domažlicku - příspěvek k archeologii modernity**

TYP PRÁCE: **diplomová**

AUTOR POSUDKU: **Prof. PhDr. Václav Matoušek, CSc.**

TYP POSUDKU: **oponent**

KRITÉRIA HODNOCENÍ

1. Bylo splněno zadání práce? **dobře**
2. Využití dostupných informací k tématu: **dobře**
3. Formální aspekty práce (rozsah, gramatika, úprava): **velmi dobře**
4. Strukturování práce: **dobře**
5. Užívání odborné terminologie a stylistiky: **dobře**
6. Úroveň analýzy a syntézy dat, výběr a použití vhodných metod: **dobře**
7. Byly vyčerpány hlavní problémy tématu? **dobře**
8. Zaujal student vlastní stanovisko a jak je argumentačně podpořil? **dobře**

Návrh výsledné klasifikace: dobře

Stručné zdůvodnění celkového hodnocení: Autorka zvolila pozoruhodné, ovšem v odborné literatuře zatím nepříliš hojně a hlavně nepříliš systematicky pojednané téma archeologického či antropologického studia hrobů, hřbitovů a pohřbívání v období našich nejmladších dějin. Možná právě proto, že v odborné literatuře nenašla dostatečnou metodickou oporu, působí její diplomní práce více jako zajímavý, ale nedotažený nápad, než jako důkladně promyšlená studie.

Úvodní kapitoly názorně ukazují, jak naznačená metodická bezradnost úzce souvisí s neujasněnou koncepcí. "Úvod" (s. 1-2) otevírá autorka dvěma odstavci obecných banalit. Po

citátu z práce E. Neustupného (2013) formuluje relativně obsáhle cíle své práce. Stručně pak cíle práce znovu opakuje na necelých šesti řádcích následující kapitoly "Cíle práce (s. 2). V kapitole "Metodologie" (s. 3) autorka prokazuje, že nechápe triádu pojmů metoda - metodika - metodologie. Na necelých 10 řádcích pouze vyjmenovává zcela obecně jednotlivé druhy použitých informací, aniž by naznačila, jak s těmito informacemi pracovala. Zapomněla přitom zmínit mj. orální prameny, na něž se v dalším textu několikrát odvolává. Pouze na okraj poznamenávám, že v této partii práce autorka mohla (nebo spíše měla) vyjádřit svůj názor na obor archeologie modernity obecně. Jak samotný pojem, tak vlastní terénní studium problematiky našich nejmladších dějin u nás rozhodně není dosud natolik běžné, aby autorka mohla jaksi samozřejmě předpokládat, že je obecně srozumitelné.

Kapitola 1. "Historie hřbitovů a pohřbívání" (s. 4-9): po úvodním banálním konstatování, resp. citátu: "Pohřebiště a pohřební rituály nám již od pravěku a starověku přinášejí svědectví a informace o lidské civilizaci", autorka přeskakuje bez vysvětlení celý pravěk a začíná stručný přehled vývoje pohřebních rituálů na našem území až v 1. století n.l.

Nejkvalitnější části diplomní práce tvoří následující kapitoly 2. "Historický kontext" (s. 10-23) a 3. "Specifická situace na Domažlicku - Chodsku" (s. 24-26). Jedná se sice "pouze" o rešerše z druhotné odborné literatury, ale texty jsou psané s evidentním prozumením popisovaných historických událostí.

Ovšem, jakmile se autorka v kapitole 4. "Dosavadní poznání novověkých hřbitovů" (s. 27-33) vrací k archeologické tématice, opět projevuje značnou bezradnost. Je otázka, proč autorka tuto kapitolu do své diplomní práce zařadila. Přímou souvislost s předmětem studia R. Dvořákové totiž žádná z referovaných lokalit nemá. Možná autorka chtěla pouze upozornit, že je jí známo, že novověké hroby a hřbitovy u nás již v minulosti archeologicky zkoumány byly. Pomineme-li, že přínos této kapitoly pro její studium je zanedbatelný, shledáváme i strukturu této kapitoly samu o sobě jako značně problematickou. V případě hřbitovů v Rokycanech, ve Stříbře, v Českém Krumlově, v Praze - Karlíně a v Praze - Bubnech referuje autorka o výsledcích archeologických výzkumů. V případě hřbitova v Praze na Vyšehradě referuje o hřbitově, o jehož novověké historii sice psal archeolog (Nechvátal 1991), ovšem předmětem archeologického výzkumu novověké hroby nebyly. Zmínka o novověké soustavě hřbitovů v Praze na Olšanech je zcela nejasná. Je snad zařazena pouze proto, že tyto hřbitovy jsou zmíněny v diplomní práci vzniklé na půdě katedry archeologie ZČU (Hemžáčková 2010)?

Poněkud více se předmětu svého studia autorka přiblížila v kapitole 5. "Funerální umění" (s. 34-36). Poznání, resp. uvědomění si dílčích prvků hrobu, může autorce pomoci při terénním

studiu. Ovšem, když autorka na s. 35 tvrdí, že kříž "je základním motivem funerálního umění", měla by upřesnit o jakém funerálním umění píše. Kromě křesťanů žili a umírali v českých zemích v novověku také Židé/stoupenci judaismu. Jejich pohřební rituály a v důsledku toho hroby a hřbitovy se od křesťanských podstatně lišily. Aby byl přehled úplný, měla by autorka zmínit i (nikoliv nepodstatné) rozdíly mezi pohřebními rituály, hroby a hřbitovy novověkých katolíků a evangelíků.

V kapitole 6. "Typologie soudobých hřbitovů" (s. 37-39) autorka obsáhle informuje o průběhu a výsledcích systematického studia šesti desítek novověkých hřbitovů na okrese Tachov (Vařeka - Vařeková 2016). Navrženou typologii hřbitovů z Tachovska autorka v závěru diplomní práce využívá pro hodnocení poznatků z vlastního terénního studia hrobů na Domažlicku. Z tohoto důvodu by bylo vhodnější kapitolu 6. umístit v úvodu práce, nejlépe jako součást kapitoly "Metodologie".

Těžištěm diplomní práce R. Dvořákové je kapitola 7. "Výzkum hřbitovů na Domažlicku" (s. 40-72), která obsahuje výsledky interdisciplinárního studia 9 hřbitovů. Tato část práce je dalším příkladem autorčiny bezradnosti a nepřipravenosti na zvolený úkol. Předpokladem pro přehlednost výsledků studia a možnost jejich využití pro následující analýzy by mělo být vytvoření jednotného formálního popisného systému pro všechny lokality. Tj. přehledně strukturované databáze. R. Dvořáková se však o vytvoření databáze ani nepokusila. Místo toho shrnuje své výsledky formou nepříliš přehledných a především navzájem nesrovnatelných verbálních popisů a plánů.

Logickým výsledkem nekvalitního zpracování poznatků je rezignace na jejich důkladné vyhodnocení. Kapitola 8. je sice nazvána "Analýza, syntéza a interpretace zkoumaných hřbitovů" (s. 73-76). Ve skutečnosti se autorka v této kapitole omezila pouze na přiřazení zkoumaných hřbitovů na Domažlicku k typům identifikovaným Vařekou - Vařekovou (2016) na Tachovsku.

Závěrečná kapitola 9. "Závěr" (s. 77) obsahuje jen 10 řádků banalit. Skutečným závěrem studia není a je v kontextu celé diplomní práce v podstatě zbytečná.

Autorce nelze upřít velké zaujetí studovanou problematikou, zejména konkrétní situací na Domažlicku. Bohužel přistoupila ke svému záměru zcela teoreticky nepřipravena. Resp. obeznámena jen se studií Vařeky - Vařekové 2016. Tato ojedinělá práce však autorce zjevně ke zvládnutí jejího úkolu nestačila.

Katedra archeologie, Fakulta filozofická, Západočeská univerzita v Plzni

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY K OBHAJOBĚ (nepovinné):

DATUM: 11.5. 2017

PODPIS:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Václav' followed by a stylized monogram.